

opusdei.org

Newman, «vennskapets helgen»

John Henry Newman ble helgenkåret av pave Frans 13. oktober 2019. Her er et intervju med Jack Valero, som var koordinator for presse og media i forbindelse med helgenkåringen.

18.12.2019

John Henry Newman (1801-1890) er en av de nyeste helgener i Den katolske kirke. 13. oktober ble han

helgenkåret av pave Frans i en seremoni der fire andre personer også ble helgenkåret: Giuseppina Vannini, Maria Teresa Chiramel, Dulce Lopes Pontes og Margarita Bays.

Et forbløffende liv, en konvertering som rystet England, og en mektig intellektuell arv, nyttig både for gårdsdagens verden og dagens. Store temaer, som tro og fornuft, samvittighet, politikk, utdanning, lekfolk, ble grundig behandlet i hans skrifter.

Newman er nå mer relevant enn noensinne: dagens problemer er i stor grad de samme som i Victoriatidens England, blant annet den rasjonelle forståelsen av Gud, nødvendigheten av å forme lekfolket, og en grundig søken etter moralsk sannhet. Det er slik Benedikt XVI, som saligkåret ham i 2010, beskrev ham.

«Newman kunne bli vennskapets helgen»: Intervju med Jack Valero, som var koordinator for presse og media i forbindelse med Newmans helgenkåring. Det fant sted to uker før helligkåringen.

Newman er Storbritannias første helgen på 300 år. En dråpe i det britiske hav eller utspring til en elv?

Da Newman konverterte til katolisismen i 1845 mistet han jobben, vennene og selv familiemedlemmer som ikke lenger ville snakke med ham. Å bli katolikk i England på den tiden betydde å miste alt. Han arbeidet hardt i de neste 45 årene for å få til en stor sosial forandring. Da han døde i 1890 hadde det blitt akseptert at folk kunne bli katolikker. Han fikk til dette nærmest alene. Han åpnet en dør som mange kjente mennesker

gikk gjennom senere: Oscar Wilde, Robert Hugh Benson, G. K.

Chesterton, Ronald Knox, Evelyn

Waugh, Graham Greene...

Konvertering ble en sosialt akseptert vei takket være Newman. Og hvem vet om noen av dem som har fulgt ham på veien til Kirken vil følge ham på veien til prestedømmet.

Hva kan denne helgenkåringen formidle til resten av verden, som ikke kjenner en kardinal som kom fra det anglikanske trossamfunn?

Selv om Newman levde for mer enn hundre år siden, har han mye å si til dagens verden. Hans bok om hva et universitet er, er en klassiker om utdanning, og blir diskutert den dag i dag. Og dette er ikke bare en abstrakt diskusjon, Newman startet et universitet i Dublin og en High School i England, og begge finnes fremdeles.

Så har vi hans visjon om lekfolkets rolle i Kirken. Newman så allerede den gang at Kirkens fremtid lå i lekfolkets hender og at de ville trenge grundig formasjon. Men på hans tid hadde ikke lekfolket tilgang til intellektuell formasjon av god kvalitet, og langt mindre til en formasjon innen religiøse læresetninger på det nødvendige nivå. Faktisk kunne hans visjon ikke bli satt ut i livet før hundre år senere.

Newman var anglikaner i første halvdel av livet og katolikk i siste halvdel. I den første halvdel holdt han mange prekener som pastor ved St. Mary the Virgin, den anglikanske universitetskirken i Oxford. Da han mange år senere, som katolske prest, vendte tilbake til prekenene fra den anglikanske tiden, kunne han utgi dem nesten uendret, idet han sa at det han trodde på da, trodde han fremdeles på nå, med noen få unntak.

Konverteringer er først og fremst frukten av Den hellige ånds handling. Newman fulgte opp denne guddommelige nåden med mange studier, mye lesning og refleksjon. Denne søken, som krever tid, et åpent sinn og en ustopkelig søken etter sannhet, er i dag ganske sjelden. Hvordan kan vi finne Gud hvis dette møtet ikke fascinerer oss fra begynnelsen av?

Det stemmer at den søken etter sannhet som Newman var opptatt av ikke er så vanlig i dag, og vi må lære å fremstille den på en måte som samsvarer med nåtidens følelsesregister. Newman begynner denne søken ved å gå tilbake til begynnelsen, til kirkefedrene, antikkens kirkelige forfattere. Han leser dem ivrig, og ved å lese disse kirkefedrene, ofte på den greske grunntekstens språk, kommer han til

den overbevisning at det han søker finnes i Den katolske kirke. Det slående i Newmans tilfelle er at i hans søken etter sannhet, hvor den enn måtte føre, fulgte han samvittigheten med integritet. Dette er noe som kan knyttes til dagens åndelighet og søken etter det autentiske.

Finnes det noen hendelse i hans liv, kanskje ikke så kjent, som viser hans medmenneskelighet, barmhjertighet, med folk rundt ham?

I tillegg til den intellektuelle arven han etterlot seg, var Newman en prest som var knyttet til en kirke i Birmingham i mer enn 40 år, der han tok seg av medlemmer fra alle samfunnslag, og utførte et omfattende pastoralt arbeid i det stille. Da han døde fulgte mer enn 15 000 mennesker fra Birmingham kisten på vei til kirkegården. Mange

fortalte at han hadde hjulpet dem personlig i vanskelige tider.

Det finnes helgener som straks blir kalt «helgen for glede», for de fattige, for vanlige mennesker... Hvordan kunne man beskrive Newman med et par ord?

Newman kunne kalles en helgen for vennskapet. Han hadde mange venner fra alle sosiale lag, fra statsministre til tiggere utenfor kirken. De mer enn 20 000 brevene han skrev, som er samlet i 32 bind, er et vitnesbyrd om hans mange venner.

På den andre side kunne han også kalles en helgen for journalister: han likte alltid å skrive og være redaktør for tidsskrifter og aviser, noe han begynte med da han kom til Oxford som 16-åring, og frem til slutten av livet. Han blir sett på som en av de beste engelskspråklige forfatterne fra attenhundretallet.

Hvis kardinal Newman var her nå, hvilket budskap ville han gi oss om kirkelig fellesskap og forsvar for troen i dagens verden?

En spesiell ting ved Newman var at han blir beundret av alle slags katolikker, både konservative og de mer progressive. For meg er dette en styrke ved kardinalen, som visste hvordan han skulle tale og skrive på en måte som har blitt forstått og fulgt av alle slags mennesker. I dag, som samfunnet er svært polarisert, også noen steder innen Kirken, kan Newman forene svært forskjellige mennesker, slik at vi alle kan arbeide for evangelisering uten at våre forskjeller blir en hindring.

Et av de emner Newman utarbeidet i stor detalj var samvittighetens absolutte forrang, faktisk kommer definisjonen på dette i *Den katolske kirkes katekisme* fra ham. Hvis den nye

helgenen skulle løfte hodet og se hvor diskreditert ordet sannhet er i dag...

Jeg tror at Newmans lære om samvittigheten, som i det vesentlige finnes i kapittel 5 i *Letter to the Duke of Norfolk*, og som har blitt offisiell lære fordi den er sitert i *Den katolske kirkes katekisme* fra 1992, vil bli stadig viktigere, på grunn av individualismen og autonomiens etikk som er så utbredt i dag.

Newman beskriver samvittigheten som Guds stemme, mens det i dag er populært å si at den på den ene eller andre måten er menneskeskapt. Siden den er Guds stemme, beskriver Newman den som den opprinnelige Kristi stedfortreder.

God formasjon av lekfolket slik at de kan forbedre samfunnet, de kristnes rolle i politikk og akademia, var emner den nye helgenen engasjerte seg kraftfullt

i. Det ser ut som hans budskap er like relevant i 2019.

Nettopp. Den hellige John Henry Newman vil være en helgen som vil hjelpe oss mye til å bli integrerte kristne i våre egne omgivelser i det 21. århundre. Jeg vil oppfordre folk til å lese en biografi først og så noen av hans skrifter: noen meditasjoner og prekener, hans åndelige selvbiografi *Apologia Pro Vita Sua*, bøkene *Letter to the Duke of Norfolk* og *The Idea of the University*, diskursene om *The Present Situation of Catholics in England*, og så videre.